

AARDAPPELTEELT: FUNGICIDEN BELASTEN MILIEU MINDER*Jakob Jager en Bas Janssens*

Naar aanleiding van een hoge ziektedruk van de schimmelziekte *Phytophthora infestans* in de jaren 1997 en 1998 werd door het landbouwbedrijfsleven een gezamenlijk plan geformuleerd om de ziekte en de met de bestrijding van deze ziekte gepaard gaande milieubelasting in de aardappelteelt te lijf te gaan. Doel van het plan is dat de milieubelasting als gevolg van de bestrijding van *Phytophthora infestans* zou worden teruggebracht waarbij tegelijkertijd de continuïteit van de aardappelteelt moest worden gewaarborgd. Doel was om in 2005 een halvering van de milieubelasting te behalen ten opzichte van de referentieperiode 1996-1998.

Milieubelasting verminderd

Landelijk gezien heeft over alle aardappelen in 2005 een vermindering van de milieubelasting plaatsgevonden van 97%. Tussen de aardappelsoorten zijn er duidelijke verschillen. De reductie bij de consumptie- en zetmeelaardappelen ligt op het landelijke gemiddelde maar bij de pootaardappelen blijft dit steken op 93%. Dit is wel nog ruimschoots boven de doelstelling (tabel 1). Het aandeel van de milieubelastingspunten (mbp) van oppervlaktewater is veruit het grootst (91% in de referentieperiode) maar is afgenomen (naar ruim 50% in 2005) doordat de behaalde reducties hier groter zijn dan bij de andere compartimenten.

Tabel 1 Milieubelastingspunten van middelen tegen *Phytophthora* in Nederland naar soort aardappelen in 1996/98-2005

Aardappel- soort	Jaar	Milieubelastingspunten						
		Totaal		Per hectare		Per hectare (x 10 ³)		
		x 1 mln	reductie 96/98-05 (%)	x 1.000	reductie 96/98-05 (%)	oppervlakte water	bodem	grond- water
Consumptie	1996/98	3.362		41		38	1	2
	2005	89	97,1	1,4	96,7	0,8	0,2	0,4
Poot	1996/98	449		11		9	1	1
	2005	30	93,1	0,8	92,9	0,4	0,2	0,2
Zetmeel	1996/98	2.172		36		33	<1	2
	2005	54	97,5	1,1	97,0	0,5	0,1	0,4
Totaal	1996/98	5.983		33		30	1	2
	2005	184	96,9	1,1	96,6	0,6	0,2	0,4

Verschillen tussen regio's

Niet alleen tussen de teelten maar ook tussen de regio's zijn verschillen gevonden. In het Centraal Kleigebied en het Noord-Oostelijk Zandgebied liggen de reductiepercentages over het algemeen onder die van het landelijke gemiddelde. In de andere gebieden over het algemeen er op of er boven (tabel 2). Geconcludeerd kan worden dat de doelstelling van halvering van de milieubelasting van fungiciden in 2005 ruimschoots gerealiseerd is.

Tabel 2 Gemiddelde reductie in milieubelasting in 2005 ten opzichte van de referentieperiode (1996-1998) van alle aardappelen naar regio en compartiment (in %)

	Oppervlaktewater	Bodem	Grondwater	Totaal
Noordelijk Kleigebied	99	80	87	97
Centraal Kleigebied	97	72	68	94
Zuidwestelijk Kleigebied	99	86	89	98
Noord-Oost Zandgebied	99	60	76	97
Centraal Zuid. Zandgebied	99	87	81	98
Nederland	98	84	79	97

Bron: Bedrijven-Informatienet van het LEI.

Driftreductie succesvol

Tabel 2 geeft tevens de behaalde reductiepercentages naar compartiment weer. Die waren in 2005 ten opzichte van de referentieperiode voor oppervlaktewater met 98% het grootst. Een belangrijke oorzaak van de vermindering van de milieubelasting was het gebruik van nieuwe driftarme spuitdoppen die de emissies naar het oppervlaktewater beperken. Samen met andere maatregelen, zoals teelt- en bemestingvrije zones, valt deze maatregel onder het nieuwe Lozingenbesluit Open Teelt en Veehouderij (LOTV). Hiermee daalde met inzet van dezelfde middelen de milieubelasting naar het oppervlaktewater al met ruim 80%. Aanpassingen in het LOTV hebben alleen invloed op het oppervlaktewater. De reductie van de milieubelasting van bodem en grondwater valt te danken aan zaken als minder of milieuvriendelijker middelengebruik en het verbod van middelen met een hoge milieubelasting.